

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2020

aruandeaasta lõpp: 31.12.2020

ärinimi: AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur

registrikood: 11124171

tänavanimi, maja number: Pärnu mnt 102b

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 11312

telefon: +372 6600900

faks: +372 6600904

e-posti aadress: info@ospa.ee

veebilehe aadress: www.ospa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Kasumiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	18
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 4 Varud	19
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	19
Lisa 6 Kasutusrent	19
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	20
Lisa 9 Aktsiakapital	20
Lisa 10 Müügitulu	21
Lisa 11 Muud äritulud	21
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	21
Lisa 13 Tööjõukulud	22
Lisa 14 Muud finantstulud ja -kulud	22
Lisa 15 Tulumaks	22
Lisa 16 Seotud osapooled	23
Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva	24
Lisa 18 Lisa 4 Varud täiendav lisa	25
Aruande allkirjad	26
Vandeauditiitori aruanne	27

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE 2020

1. Turu ülevaade

1.1. Rahvusvaheline kütuseturg

Eelmistes aastaraamatutes nimetati 2018. ennustamatuks ja 2019. naftasektorit laastavaks. Täna teame, et see kõik oli vaid ettevalmistus 2020. aastaks, mis jääb nafta- ja aktsiaturgudel ajalukku kui tõeline vastupidavuse testija. 2018. aasta prognoosid töötasid nafta hinnale tõusu 100 dollari tasemele. Tegelikult jäi kasv pidama „kõigest“ 85 dollari tasemel ning aasta viimases kvartalis koges turg kiiret 40% kukkumist. 2019. aastal pendeldasid toornafta hinnad 55-75 dollari koridoris. Turu suunda juhtisid poliitilised pinged Brexitist Lähis-Ida rünnakuteni ning OPEC-i kartellikokkulepped. Poliitilisest ärevusest hoolimata oli turu nõudlus pidevas kasvus ja pakkumise poolt iseloomustas tihedat rahvusvahelist konkurentsi. Ka 2020. aasta alguses kaubeldi toornaftaga 60 dollari tasemel ja analüütikud panustasid nõudluse mõõdukale kasvule, kuid mõne kuuga oli kogu pilt muutunud.

Alates veebruarist juhtisid naftaturgu COVIDi pandeemia ja OPEC'i poliitika. Esimene häire jõudis pärale, kui Covid-viirus tõi Hiinas ja seejärel laiemalt Aasias kaasa majandusliku suuremahulise sulgemise, põhjustades maailma suurima energiatarbiva piirkonna naftanõudluse kokku kukkumise. Kütuse maailmaturu hinnad langesid väga lühikese aja jooksul ligi 50%. Täiendav turušokk saabus märtsis, kui Saudi Araabia teatas, et pöördub OPEC-i ja Venemaaga peetud läbirääkimiste ebaõnnestumise tõttu kartelli poolt 2015. aastast rakendatud tootmispiirangutest tagasi vaba hinnakonkurentsi juurde. Veel OPEC+ riikide tippkohtumiste eel oli ootus, et arvestatakse COVID-pandeemia negatiivse mõjuga ja lepitakse kokku tootmise vähendamise mahus 1,5 miljonit barrelit päevas. OPECi liikmesmaad olid eelkõikuleppe saavutanud, kuid läbirääkimistel Venemaa esindajatega selgus, et sealpoolt ettepanekutele toetust ei tule. Kuna läbirääkimised luhtusid, otsustasid OPEC-i riigid Saudi Araabia juhtimisel tootmist vabaks lasta. Oma avaldustes lubati turg üle võtta ja nafta pakkumishindu alandati 6-8 USD võrra barrelit eest. Märtsikuised analüüsid näitasid, et pandeemiast tingitud nõudluse vähenemise ning OPEC'i tegevuse koosmõjul tekkis kahenädalase ajaperioodi jooksul pretseedenditu naftatoodete ülepakkumine tasemel 3+3 miljonit barrelit päevas. Kevadised ekstreemsed arengud kulmineerusid 20. aprillil, kui pretseedenditu sündmusena muutus USA toornafta WTI ühe kuu futuurlepingute hind negatiivseks. Euroopa Brenti indeks langes 25 USD/barrel tasemele ja nii mootoribensiini kui diislikütuse hinnateeringud olid kukkunud mõne kuuga enam kui 50%. Koos turušokkiga jäid massiivse surve alla ka sektori ettevõtted. Pöördeliste sündmuste mõjul olid naftatööstuse varad kaotanud suure osa oma aasta alguse väärtusest ning prognoositi saabuvat pankrotiide lainet.

Pärast tagasilööke stabiliseerus toornafta barrelit hind aasta teises pooles 40 dollari juures. Üllatava asjaoluna päästis ülemaailmse kütuseturu USA president Donald Trump, saades saudiaaraablased ja venelased uuesti läbi rääkima ja tootmist kärpima. Kolmandas kvartalis nõudlus paranes, olles siiski aastatagusest madalam. Kasv oli suures osas tingitud Hiina majanduse taastumisest. Teiste riikide majanduse olukord jäi nõrgemaks ja energiatoodete nõudlus näitas keskmiselt ca 5% langust. Täna teame, et kokkuvõtvalt vähenes 2020. a. globaalne naftatarbimine võrdluses aastatagusega kokku ligi 9 miljonit barrelit päevas.

2021. a. kahe kuuga on turul taas pööret tunda ning naftatoodete hinnad on kasvutrendis. Veebruari lõpuks on noteeringud võrdluses bilansipäevaga kasvanud üle 20% ja jõudnud tagasi 2019. a. lõpu tasemele.

1.2. Eesti kütuseturg

Nii nagu kogu maailmas, nii ei vastanud ka Eestis tegelik turuolukord ühelegi prognoosile. Aktsiisiga maksustatud kütuste tarbimise lubamine jäi 2020. a. I kvartalis tava-aastale ligi 50% alla. Jaanuari- ja veebruarikuine aktsiisiga maksustatud kaupade alatarbimine oli ennustatav. Atmosfääriõhu kaitse seaduse muutmisel karmistunud nõuded töid eelmise aasta lõpus kaasa biolisandita diislikütuse ja mootoribensiini suuremahulise tarbimise lubamise ehk aktsiisiladudest kommertsiladudesse deklareerimise. Ettevõtjate suured laovarud tähendasid omakorda, et 2020. a. algul jäid aktsiisiladude tarbimise lubatud kaubakogused tavapärasest oluliselt väiksemaks. Märtsi esimeses pooles näitasid kütuste müügiimahud taastumise märke, kuid kuu lõpus tabas turge COVID-19 piirangutega seotud löök. Märtsis ja aprillis oli transpordikütuste tarbimise madalseis. Mai kuus mootoribensiini ja diislikütuse kasutamine taastus, kuid lennukütuse poolel kestis kriis aasta lõpuni. Diislikütuse müügiimahude kasvu saab seostada 1. maist jõustunud aktsiisimäärade 25% langetamisega 493-lt 372-le eurole 1000 liitri kohta. Aktsiisiga maksustatud kaupade andmebaasi andmetel lubati 2020. aastal tarbimise ligi 260 tuhat m³ mootoribensiini ning 748 tuhat m³ diislikütuseid. Võrreldes maailmas toimimuga olid Eesti lõpptarbijatele müüdüd kütuste kogused siiski märksa stabiilsemad. Maksu- ja Tolliameti kütuse käitlemise andmekogu põhjal müüdi 2020. aastal jae- ja hulgiklientidele üle 276 tuhande m³ mootoribensiini ning üle 854 tuhande m³ diislikütuseid.

2. Ettevõtte

AS Eesti Vedelikütusevaru Agentuur sai 2020. aastal 15-aastaseks. Tegemist on Eesti Vabariigile strateegiliselt olulise äriühinguga, mille ülesandeks on riigi vedelikütusevaru moodustamine ja haldamine. OSPA on asutatud Vabariigi Valitsuse poolt vedelikütusevaru seaduse alusel. Ettevõtte kõik aktsiad kuuluvad riigile ning nende valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), mida esindab äriühingu aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja taristuminister. Vedelikütusevarude moodustamisel ja haldamisel juhindub OSPA Euroopa Liidu Nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid ja vedelikütusevaru seaduse nõuetest, seaduse alusel kehtestatud rakendusaktidest ning Rahvusvahelise Energiaagentuuri energiaprogrammi käsitlevas kokkuleppes sätestatud nõuetest.

3. Eesti Vedelikütusevaru Agentuuri strateegilised eesmärgid ja majandustegevuses osalemise alused

OSPA on nimetatud valdavalt avalike eesmärkidega äriühinguks, millele on omanik seadnud ülesandeks:

- Eesti Vabariigi kohustusliku vedelikütusevaru moodustamise ja haldamise ning selle uuendamise korraldamise vastavalt vedelikütusevaru seadusele
- vedelikütusevarude ostu ja müügi ning vedelikütusevaru ladustamise korraldamise
- riigi vedelikütustega varustamise ja vedelikütuste varustamisraskuste olukorra analüüsimise
- vedelikütuse varustamisraskuste korral vedelikütusevaru kasutusele võtmise korraldamise
- koostöö arendamise vedelikütuse müüjate ja teiste riikide vedelikütusevaru organisatsioonidega

OSPA on unikaalne äriühing, kelle tegutsemise eesmärgid ja põhimõtted on otseselt sätestatud eriseaduses: vedelkütusevaru seaduses.

Euroopa Nõukogu minimumvarude direktiivis on kütusevarude haldamise üksuse mõistet selgitatud järgnevalt: varude säilitamise kesküksus (Central Stockholding Entity) on asutus või talitus, millele võib anda volitused tegutseda naftavarude, sealhulgas kriisivarude ja erivarude soetamiseks, säilitamiseks või müümiseks. Direktiivis on täpsustatud, et

- igas liikmesriigis võib olla vaid üks kesküksus
- kesküksus peab tegutsema üldistes avalikes huvides
- kesküksus ei tohi olla direktiivi mõistes majandustegevuses osaleja

OSPA lähtub oma töö korraldamisel omaniku seatud efektiivsuse eesmärkidest. Vedelkütusevaru seaduses on sätestatud OSPA majandamise põhimõtted, eelkõige tulude ja kulude kavandamise alused ning piirangud varumaksest teenitud kasumi jaotamisele. Vabariigi Valitsuse "Osaluste valitsemise aruandes" on selgitatud, et Eesti Vedelkütusevaru Agentuuriga ei ole seotud dividendide tasumise ootust. Ettevõtte tegevuse kasumlikkuse osas tuleb arvestada OSPA rahastamise korraldust, mille kohaselt ettevõtte poolt soetatav kütusevaru kaetakse riigieelarvest varu haldaja osa- või aktsiakapitali suurendamise teel ja varu müügist saadud vahendite arvelt. Varu haldamiskulud kaetakse kütuse ettevõtete poolt tasutavast varumaksest. Seega tuleb OSPA-l pidada varumaksete laekumiste ja varude soetamiseks eraldatud või teenitud tulude kohta eraldi arvestust. Lähtudes põhimõttest, et vastavalt seadusele ei saa aasta jooksul laekunud ning vedelkütusevaru haldamiseks kulutamata varumakset arvestada jaotamata kasumi hulka, ei pea osaluse valitseja äriühingule optimaalseks oodatavat omakapitali hinda seada. Kütuse ostuks mõeldud vahendite kasutamisel peab OSPA lähtuma eesmärgist tegutseda kasumlikult ja ühtlasi tagama riigi varude väärtuse säilimise. Vedelkütusevarude roteerimisel peab OSPA parima efektiivsuse saavutamiseks lähtuma otsuste tegemisel turu olukorrast, sh. kütuse hetke- ja tulevikuhindade erinevustest. Ülevaru kasutamisel tuleb eelistada majandamise seisukohast kõige efektiivsemaid lahendusi, mille hulka kuuluvad võimalused varude efektiivsuseks roteerimiseks ja delegeritud varude müümiseks.

4. Vedelkütusevarude kogus

Vastavalt vedelkütusevaru seadusele on OSPA-l kohustus tagada, et varu kogus vastaks igal ajal nõutavale tasemele. Direktiiv võimaldab arvutada varude kohustust kahel meetodil sõltuvalt sellest, milline on riigi vedelkütuste ekspordi ja impordi suhe. Regulaatsiooni kohaselt tuleb vedelkütusevaru hoida pidevalt tasemel, mis võrdluses varasema aasta tarbimisstatistikaga vastab vähemalt 90 päeva keskmisele päevasele energiatoodete puhasimpordile või vähemalt 61 päeva keskmisele päevasele energiatoodete siseriiklikule nõudlusele, olenevalt sellest, kumb kogus on suurem. Erinevalt direktiivis sätestatud paneb VKVS OSPA-le ülesandeks jälgida, et varu hoidmise kohustus oleks täidetud 90 päeva keskmise päevase naftatoodete puhasimpordi alusel ka tingimusel, kus riigisisest toodetud põlevkiviõli eksport on languses.

2020. aastal kujunes vedelkütusevaru kohustuslikuks koguseks Statistikaameti esitatud 2019. aasta andmetel (www.stat.ee/KE0230) oli varude arvutamisel arvesse minevate energiatoodete sisemaine tarbimine Eestis kokku üle 1 miljoni tonni ja kohustuslik 90-päeva varu kohustus oli 250,1 tuhat tonni. 2020. aasta 31. detsembril oli OSPA omanduses või kontrolli all olev vedelkütusevarude maht kokku 254,5 tuhat tonni, jäädes võrdluses aasta algusega sisuliselt muutumatuks. Eestis hoiustatud varude osakaal oli 2020. aastal 49%. Teiste sõnadega suudaks OSPA tagada Eestis hoiustatud varuga 45 päeva kütuse siseriikliku vajaduse. 2020. aastal ladustasime kütusevarusid Eestis üheksas ja Soomes kahes ning Rootsis kuues hoiukohas. Varude hoiustamiseks on sõlmitud lepingud 15 ettevõttega. Raske kütteõli hoiukohustuse täitmiseks on sõlmitud üks delegeritud varu leping. Tulenevalt raske kütteõli vähesest turunõudlusest on selle varuliigi kogus tagasihoidlik.

5. Tegevus

5.1 Varude haldamine

2020. jätkas OSPA kütuse roteerimisega. Aasta alguses jõudis lõpule suuremahuline diislikütuse rotatsioon Paldiski terminalis ning algasid väiksema mahuga operatsioonid kahes Eesti ja ühes Soome terminalis. Kokku uuendasime aasta jooksul ligi 20 tuhat tonni diislikütust. Hamina terminali rotatsioon lõppes 2021. aasta jaanuaris. Tulenevalt heitlikust turuolukorrast, varude kontrollitud kvaliteedist ja hoiulepingute kestvusest OSPA 2020.a. jooksul varude müüki ei teostanud. Samuti ei planeerinud OSPA viia läbi kütuse soetusi, kuivõrd laoseisud olid piisavad ning siseriiklik tarbimine näitas kevadel tõsiseid languse märke. Seoses kavatsustega viia ellu muudatused lennukikütuse varude hoiustamisele kasutasime võimalust sõlmida kuueks kuuks leping Rootsis hoiustatud lennukikütuse varu delegerimiseks ehk *ticketi* müügiks. 2020.a. jätkus raske kütteõli delegeritud varu ehk *ticketi* ostu leping Energy Nord OÜ-ga.

5.2 Varumakse laekumine

Varude haldamisega seotud kulude katmiseks kogume kütusettevõtjalt varumakset, mille laekumine on seotud aktsiisiga maksustatud kütuste tarbimise lubamise näitajatega. 2020.a. eelarves varumaksete arvutamisel lähtusime järgmisest kütuste tarbimise prognoosist: mootoribensiin 310 tuh.m3, diislikütus 798 tuh.m3, lennukikütus 85 tuh.m3. Nagu turuülevaates kirjutatud, kujunes tegelik nõudlus märgatavalt tagasihoidlikumaks. Varumakse tegeliku laekumise hindamisel tuleb arvestada 2020. aasta eripäraga. Aasta alguskuude tulemusi mõjutas 2019.a. detsembris toimunud ettevõtete kommertsvarude mahu 2,5-kordne suurenemine ning samas proportsioonis kasvanud varumaksete detsembrikuine laekumine. Kütuste tarbimise lubamine tõusis detsembris hüppeliselt seoses aastavahetusel jõustunud atmosfääriõhu kaitse seaduse muutmise ja Karmistunud bionõuded töid kaasa nii diislikütuse kui mootoribensiini massiivse tarbimise lubamise ja aasta kokkuvõttes toimus varumaksete 5% ülelaekumine. Seega kasvas OSPA varumakse reserv oodatust oluliselt suuremaks ja 2020.a. eelarve tulupoole koostasime 395 tuhande euro suuruse defitsiidiga, mille katteks nägime ette varumaksereservi vähendamise.

2020.a. esimesel neljal kuul jäid kütuste tarbimise lubamise kogused erakordselt madalaks ja varumakse laekumine langes kaks korda. Tegemist oli kahe protsessi koosmõjuga: jaanuaris-veebruaris jõudis „ettemakstud“ kütus tanklamüüki ning märtsis-aprillis tabas turgu COVID-19 kriisiga kaasnenud majandusseisak. Suvel tarbimine stabiliseerus ning diislikütuse aktsiisilangemise mõjul isegi kasvas. Aasta viimase kvartali näitajad on sõltuvalt COVID-

kriisi teise laine mõjudest taas langenud. OSPA 2020. aasta varumakse tuluks prognoosisime 4 230 tuhat eurot. Tegelik varumakse laekumine oli 3 780 tuhat eurot. Seega kujunes aastaseks varumakse puudujäägiks 11%.

Tabel 2_2020.a. varumakse laekumine

Eelarve, EUR		Varumakse laekumine, EUR					Erinevus
	2020	I kv	II kv	III kv	IV	Kokku	
Varumaksud kokku	4 230 000	515 700	981 900	1 204 800	1 077 000	3 779 550	-11%

5.3 Varude kindlustamine

2020. aastal jätkus koostöö Marsh Kindlustusmaakler AS-iga. OSPA on kohustatud tagama, et kõik vedelkütusevarud on kindlustatud. 2020.a. olid varud kindlustatud PZU Lietuvos Draudimas AB Eesti esinduse poolt. Kõik OSPA varud on kindlustatud kütuste maailmaturuhinna põhiselt.

5.4 Audiitor

Osalise valitseja otsusega on OSPA 2018.-2020. aasta raamatupidamise aastaaruande audiitoriks valitud KPMG Baltics OÜ.

5.5 Varude inspekteerimine

OSPA korraldab oma vedelkütusevarude säilimise kindlustamiseks regulaarselt inspeksioone. Vedelkütusevarude inspekteerimise eesmärgiks on kontrollida varude koguseid ja kvaliteeti. Vastavalt ettevõtte sisekorrale teostatakse varude inspeksioon igas hoiustamiskohas vähemalt kahel korral kalendriaasta jooksul. Arvestades, et OSPA vedelkütusevarud on loodud pikaajaliseks hoiustamiseks, kasutatakse kütusevarude kvaliteedi ja vananemise jälgimiseks spetsiaalset tarkvara ProQuality, mille abil saab langetada õigeaegseid otsuseid kütuse roteerimiseks või kauba müügiks. Hoolimata Euroopas kehtinud reisipiirangutele toimusid ka Soomes ja Rootsis hoiustatud OSPA varude inspeksioonid korrapäraselt. 2020. a. jätkus OSPA varude inspekteerimisel koostöö Eesti Keskonnauuringute Keskuse ja Amspec Estonia OÜ-ga.

5.6 Ettevalmistused Eesti Varude Keskuse loomiseks

2019. aastal viidi lähtuvalt riigireformi tegevuskavast MKM poolt läbi analüüs OSPA ülesannete laiendamiseks lähtuvalt elanikkonnakaitse kontseptsiooni järgelusest, koondades kriisiolukorras esmavajalike toidu- ja esmatarbekaupade ning käsimüügi- ja retseptiravimite varude tagamise ning jaotuslogistika korraldamise ülesanded ministriumidest OSPAsse.

2020.a. juulis kiitis Vabariigi Valitsus heaks majandus- ja taristuministri ettepaneku luua hiljemalt 2021. aasta keskpaigaks elanikkonna varustuskindluse tagamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse AS Eesti Varude Keskus. Majandusministri ettepaneku kohaselt moodustatakse AS Eesti Varude Keskus OSPA ülesannete laiendamise kaudu. Analüüsi põhjal on koostatud ettepanek koondada AS Eesti Varude Keskuse elanikkonnakaitse varude (nt isikukaitsevahendid, ravimite, meditsiinitarvikute, toidu- ja esmatarbekaupade, vedelkütuse) hankimise, hoidmise, kvaliteedikontrolli, uuendamise ja jagamise korraldamine. Lisaks varude haldamisele vastutaks ettevõtte varude logistika ning vastavate ettevõtlussektori ettevõtete toimepidevuse ja turuolukorra analüüside läbiviimise eest.

Valitsuse otsuse elluviimiseks tuleb MKM-l töötada välja hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muudatuseettepanekud, mille eeldatav heakskiit ja jõustamine toimub 2021. a esimesel poolaastal. Kavatsuste kohaselt soovib omanik seada AS-ile Eesti Varude Keskus ülesandeks:

- Eesti Vabariigi tegevusvaru moodustamise ja haldamise ning selle uuendamise korraldamise vastavalt hädaolukorra seadusele;
- Eesti Vabariigi vedelkütusevaru moodustamise ja haldamise ning selle uuendamise korraldamise vastavalt vedelkütusevaru seadusele;
- riigi tegevusvaru ostu ja müügi ning ladustamise korraldamise;
- riigi tegevusvaru valdkondades varustamise ja varustamisraskuste olukorra analüüsimise;
- riigi tegevusvaru varustamisraskuste korraldusvaru kasutusele võtmise korraldamise;
- koostöö arendamise riigi tegevusvaru müüjate, maaletoojate, tootjate ning riikide vedelkütusevaru organisatsioonide ja riigivaru haldavate organisatsioonidega.

Täpsemad otsused OSPA ülesannete laiendamise kohta tehakse omaniku poolt 2021. aastal.

11. märtsil 2021 otsustas valitsus kinnitada hädaolukorra seaduse muudatused, millega luuakse alus Eesti Varude Keskuse loomiseks. Seaduse muutmise eelnõu saadeti arutamiseks riigikogule. EVK plaanitakse moodustada alates 2021. aasta juulist ja see hakkab tegelema lisaks kütuse valdkonna varuga ka riigile vajaliku muu tegevusvaru, näiteks toidu, ravimite ja isikukaitsevahendite varu moodustamise, hoiustamise, kvaliteedikontrolli, uuendamise ja logistikaga.

6. 2021. a. eesmärgid

OSPA nõukogu on seadnud juhatusele 2021.aastaks järgmised eesmärgid

Organisatsiooni üldised eesmärgid

- Äriühingu varad on majandatud kasumlikult ja efektiivselt.
- Äriühingu uus strateegia on välja töötatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud.
- Äriühingu uus visuaalne identiteet on välja töötatud.
- Meeskond on värvatud Eesti Varude Keskusele pandud ülesannete elluviimiseks.

OSPA ülesannetega seotud eesmärgid

- Vedelkütusevaru on hoitud ja uuendatud vastavalt vedelkütusevaru seaduses sätestatud.
- Varumakse korrapärane laekumine on tagatud.

- Korraldatud on uuenedud nõuetele vastav vedelkütuse valdkonna kriisiharjutuse õppus.
- ACOMES-i aastakonverents on läbi viidud.

Varude keskuse käivitamisega seotud eesmärgid (*eeldavad eelnevalt omaniku poolt OSPA ülesannete laiendamise kaudu AS Eesti Varude Keskuse loomist*)

- Moodustatud on valdkondlikud ekspertide töörühmad.
- Tegevuskavad autonoomse elektrivarustuse tagamiseks, toiduvaru, isikukaitsevahendite ning käsimüügiravimite ja meditsiinitarvikute varu moodustamiseks on välja töötatud.
- Hanked varude täiendavaks soetamiseks või uuendamiseks ja autonoomse elektrivarustuse kindlustamiseks on ette valmistatud.
- Täna riigi poolt elanikkonnakaitse eesmärgil moodustatud varud ja varude delegeeritud lepingud on üle võetud, auditeeritud ja uuendatud.
- Varude infosüsteemi loomise ärianalüüs on läbi viidud ja andmelao struktuur ning tehniline lahendus väljavalitud.

7. Juhtimine

7.1. Nõukogu

OSPA nõukogusse on nimetatud neli liiget, kellest pooled on riigi ja pooled vedelkütusevaru seaduses sätestatud kütuseettevõtete esindajad. OSPA nõukogu esimeheks on alates 2020.a. septembrist valitud MKM-i asekanstler Kristi Talving. Jako Reinaste, kes alates 2012. aastast nõukogu juhtis, kutsuti üldkoosoleku otsusega OSPA nõukogust tagasi. OSPA nõukogu pidas 2020. aastal kokku 7 koosolekut. Nõukogu liikmetele maksti 2020. aastal tasusid kokku 14,9 tuhat eurot.

7.2. Juhatus

OSPA juhatus on kaheliikmeline. 2020. aasta märtsis otsustas nõukogu juhatuse liikmete lepinguid kaheks aastaks pikendada. Juhatus liikmetele maksti 2020. aastal tasusid kokku 129 tuhat eurot.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE 2020

AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur (OSPA) on võtnud endale kohustuse rakendada äriühingu juhtimisel hea ühingujuhtimise tava ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus. OSPA ühingujuhtimise aruanne on avaldatud veebilehel www.ospa.ee lõigus „Majandusaasta aruanne“.

Ühingujuhtimise heade tavade järgimisel lähtume riigivara seadusest (edaspidi RVS), Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) juhistest ning OSPA ülesannete eripärast tulenevalt EN direktiivis 2009/119/EÜ ja vedelkütusevaru seaduses (edaspidi VKVS) sätestatud põhimõtetest.

OSPA riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise tagamiseks on moodustatud ettevõtte auditi komitee ja kasutatakse siseaudiitori teenuseid. Tulenevalt OSPA töökorraldusest ei ole siseaudiitori ametikoha loomist peetud otstarbekaks.

OSPA 2020. aasta tööplaanis oli esialgne kava viia läbi ettevõtte IT audit, kuid nõukogu otsustas, et seoses suure töenäosusega asetleidvate OSPA ülesannete laiendamisega AS Eesti Varude Keskuseks pole IT-auditi läbiviimine hetkel otstarbekas.

OSPA järelevalve teostamisega seotud küsimuste lahendamiseks moodustatud auditikomitee ülesandeks on nõukogu nõustamine riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse küsimustes. Riskijuhtimise ja sisekontrolli tagamiseks on juhatus koostanud vajalikud sise-eeskirjad ja loonud asjakohase aruandlussüsteemi.

OSPA juhtimise korralduses esineb võrdluses HÜT soovituslike juhistega mõningaid erisusi. Mittejärgitavad HÜT juhised puudutavad OSPA üldkoosoleku läbiviimise korda ja VKVS-st tulenevaid erisusi nõukogu liikmete määramisel.

1. Juhtimine

OSPA on täielikult riigile kuuluv äriühing, mida üldkoosolekul esindab ainuaktsionäri esindajana majandus- ja taristuminister. Seega on HÜT aruandes sätestatud emitentide õiguste teostamine tagatud ja reeglid, mida tuleks rakendada laiemas aktsionäride ringiga ühingu juhtimisel, OSPA puhul ei kohaldu.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate riigi enamusosalusega äriühingute üldkoosolekute korraldamisel on lähtutud kehtestatud töökorras. Töökorras esitatud nõuded on täienduseks riigivara seaduses sätestatud riigi äriühingu juhtimise põhimõtetele. Töökorras on muuhulgas sätestatud:

- üldkoosoleku pädevus;
- üldkoosolekute juhtimise, läbiviimise, koosolekul osalemise kord;
- nõuded üldkoosoleku kutse, päevakorra, protokollimise ja eelnõude osas;
- üldkoosoleku otsuste langetamise, nende vormistamise ja avaldamise kord.

Üldkoosoleku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist.

2. Nõukogu

OSPA tegevust ja juhtimist korraldab ning järelevalvet juhataste tegevuse üle teostab nõukogu. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ja aktsionäri parimates huvides ning osaleb ühingu tegevust puudutavate oluliste otsuste tegemisel.

Põhikirja kohaselt on nõukogul on kolmeks aastaks valitud neli kuni kuus liiget, kellest pooled on riigi ja pooled vedelkütusevaru seaduse kohaselt kütuse müüjate esindajad. Nõukogu liikmed määrab ja kutsub tagasi majandus- ja taristuminister. Nõukogu esimees valitakse liikmete hulgast, kelle kandidatuuri ei ole esitanud kütuse müüjad. OSPA nõukogu moodustamise põhimõtted on reguleeritud vedelkütusevaru seaduse §-s 14. Nõukogu liikmeks ei või olla isik, kellel on keelatud tegutseda vedelkütuste valdkonnaga seotud tegevusalal.

2020. aastal lõppesid senise nõukogu esimehe Jako Reinaste volitused ja nõukogusse nimetati MKM asekancler Kristi Talving, kes valiti ka uueks nõukogu esimeheks. Üldkoosoleku otsusega kehtivad kõigi nõukogu liikmete volitused 2021.a. augusti lõpuni. OSPA nõukogu liikmed on:

- Kristi Talving, nõukogu esimees, MKM
- Priit Laaniste, Siseministeerium
- Andres Linnas, Olerex AS
- Rauno Raudsepp, Tartu Terminal AS

Kütuseettevõtjate nõukogu töösse kaasamise kohustus tuleneb VKVS-st ja seda nõuet tuleb nii RVS kui HÜT mõistes lugeda OSPA juhtimise erisuseks. Sellise erisuse sätestamine on põhjendatud seadusandja sooviga kaasata

Aruandluse korraldamisel lähtub OSPA riigivaraseaduses, vedelkütusevaru seaduses, EN miinimumvaru direktiivis ja ühingu põhikirjas sätestatust. OSPA tegevuse eripärast tulenevalt peab juhatus üksikasjalikku ja pidevalt ajakohastatavat arvestust kogu hoiustatud vedelkütusevaru koosseisu kohta ning edastab vajalikud aruanded nii MKM-le kui Statistikaametile. Statistikaamet esitab OSPA aruande põhjal Euroopa Komisjonile kokkuvõtlikud andmed vedelkütusevaru koosseisu ja varu koguste kohta. Iga-aastaselt esitab OSPA Euroopa Komisjonile aruande, milles märgitakse meetmed, mille abil tagatakse vedelkütusevaruvaru kättesaadavuse ja kontroll.

5. Finantsaruandlus ja raamatupidamise auditeerimine

OSPA-l on kohustus esitada nelja kuu jooksul majandusaasta lõppemisest, seega hiljemalt iga aasta 30. aprilliks, auditeeritud ja nõukogu poolt kinnitatud majandusaasta aruanne. Raamatupidamise aastaaruande koostamise eest vastutab juhatus, aruande kontrollimise eest audiitor ja nõukogu. Vajadusel osaleb audiitor majandusaasta aruande nõukogule esitlemisel.

Osaluse valitseja otsusega on OSPA 2018.-2020. aasta majandusaruande audiitoriks valitud KPMG Baltics OÜ. Audiitori valik ja audiitorteenuse lepingu tingimused, s.h. tasu suurus ja teenuse sisu on nõukogu poolt heaks kiidetud.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	7 543 105	4 729 066	2
Nõuded ja ettemaksud	451 850	4 302 660	3
Varud	147 996 376	149 120 235	4
Kokku käibevarad	155 991 331	158 151 961	
Kokku varad	155 991 331	158 151 961	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	608 006	1 248 543	7
Kokku lühiajalised kohustised	608 006	1 248 543	
Kokku kohustised	608 006	1 248 543	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	132 851 000	132 851 000	9
Kohustuslik reservkapital	1 391 944	1 307 771	
Muud reservid	18 340 371	18 094 285	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 920 103	2 966 895	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-1 120 093	1 683 467	
Kokku omakapital	155 383 325	156 903 418	
Kokku kohustised ja omakapital	155 991 331	158 151 961	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Müügitulu	15 919 896	9 049 303	10
Muud äritulud	1 175	20 543	11
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-12 087 798	-2 683 879	
Mitmesugused tegevuskulud	-4 612 660	-4 504 382	12
Tööjõukulud	-229 418	-217 438	13
Muud ärikulud	-2 275	-121	
Ärikasum (kahjum)	-1 011 080	1 664 026	
Intressitulud	3 809	8 023	
Muud finantstulud ja -kulud	-12 822	11 418	14
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-1 020 093	1 683 467	
Tulumaks	-100 000	0	15
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-1 120 093	1 683 467	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	-1 011 080	1 664 026	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3 851 308	-3 829 153	
Varude muutus	1 123 859	-8 967 158	4
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-640 536	-5 709 727	7
Muud rahavood äritegevusest	0	1 314	
Kokku rahavood äritegevusest	3 323 551	-16 840 698	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	3 310	8 296	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	3 310	8 296	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	-400 000	0	15
Makstud ettevõtte tulumaks	-100 000	0	15
Muud laekumised finantseerimistegevusest	-64	-86	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-500 064	-86	
Kokku rahavood	2 826 797	-16 832 488	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	4 729 066	21 551 364	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	2 826 797	-16 832 488	
Valuutakursside muutuste mõju	-12 758	10 190	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	7 543 105	4 729 066	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Aktiivkapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2018	132 851 000	1 266 708	17 314 083	3 788 160	155 219 951
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 683 467	1 683 467
Muutused reservides	0	41 063	780 202	-821 265	0
31.12.2019	132 851 000	1 307 771	18 094 285	4 650 362	156 903 418
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	-1 120 093	-1 120 093
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-400 000	-400 000
Muutused reservides	0	84 173	246 086	-330 259	0
31.12.2020	132 851 000	1 391 944	18 340 371	2 800 010	155 383 325

Täpsem informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas 9 ja dividendide kohta lisades 8 ja 15.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja ettevõtte põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Muude reservidena kajastatakse vedelkütuse varumaksete ülejäägi reserv, vedelkütusevarude rotatsioonide reserv ja rahavoo riskimaandamisinstrumentide reserv.

Vedelkütuse varumaksete ülejäägi reservi kasutatakse tegevuskulude katmiseks järgnevatel perioodidel. Vastav kohustus tuleneb vedelkütusevaru seaduse § 10 lõikest 4, mis sätestab, et kui kalendriaastal tasutud varumakse kogusumma ületab vastava kalendriaasta varu haldamiskulud, võetakse ülelaekunud summa arvesse järgmisel varumakse määra kehtestamisel. Eeltoodust tulenevalt ei tohi kalendriaastal ülelaekunud varumakset arvestada jaotamata kasumi hulka ning vastavas summas ülelaekunud varumakse kajastatakse seega vedelkütuse varumaksete ülejäägi reservina muude reservide real.

Algsaldo 31.12.2019 oli 1 755 361 eurot. 2019 aastaaruande kinnitamisel hinnati vedelkütuse varumaksete ülejäägi reserv ümber. Reservi suurendati 246 086 euro võrra. Lõppsaldo 31.12.2020 on 2 001 447 eurot.

Vedelkütusevarude rotatsioonide reserv on loodud tulevaste perioodide varude rotatsioonide võimaliku kahjumi katmiseks. Reserv tekkis 2011. a. vedelkütusevarude rotatsiooni tulemusel vana varu müügi- ja kaalutud keskmise soetusmaksu vahel.

Algsaldo 31.12.2019 oli 16 338 924 eurot. 2019 aastaaruande kinnitamisel vedelkütusevarude rotatsioonide reservi ümber ei hinnatud. Lõppsaldo 31.12.2020 on 16 338 924 eurot.

Rahavoo riskimaandamisinstrumentide reservis kajastatakse tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa. Reserv moodustati 2012. a. kui kasutusele võeti rahavoo riskimaandamisinstrumendid.

31.12.2019 ja 31.12.2020 seisuga ei moodustatud uut rahavoo riskimaandamisinstrumentide reservi.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur (edaspidi ettevõtte) 2020. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad rahandusministri määrusega kinnitatud juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandekuupäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja rahalähenditena kajastatakse lühiajalisi kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. panga arvelduskontodel olev raha ja kuni 12-kuulised tähtajalised katkestatavad deposiidid.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandekuupäeva seisuga ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga finantstuludes ja -kuludes.

Nõuded ja ettemaksud

Kõiki nõudeid (näit. nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühiajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded ning tuletisinstrumendid, kajastatakse bilansis üldjuhul korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas (mis on kajastatud näiteks arvel, lepingus või muul alusdokumendil).

Nõuete laekumise tõenäosuse hindamisel analüüsitakse võlgniku maksevõimet. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii aruandekuupäevaks teadaolevaid kui ka aruandekuupäeva järgselt selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõuete laekumise tõenäosust.

Kui nõue on algselt hinnatud ebatõenäoliselt laekuvaks ning kantud tegevuskuludesse, kuid hiljem selgub, et nõude laekumine on täiesti ebarealistlik, tunnistatakse nõue lootusetuks ning kantakse bilansist välja. Täiendavat kulu sel hetkel enam ei teki. Nõue loetakse lootusetuks, kui ettevõttel puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (näit. võlgnikule on väljakuulutatud pankrot ning pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks).

Juhul, kui varem tehtud hinnang ebatõenäoliselt laekuvate või lootusetute nõuete summa kohta hiljem muutub, kajastatakse see hinnangu muutuse perioodi kasumiaruandes ning mitte korrigeerides tagasiulatavalt eelmisi perioode. Ebatõenäolise või lootusetu nõude laekumine näidatakse kulu vähendusena perioodis, mil laekumine toimub.

Varud

Ettevõtte kajastab varudena oma põhitegevuse käigus soetatud vedelkütusevaru. Vastavalt vedelkütusevaru seadusele võib OSPA moodustada varu järgmistest energiatoodetest: bensiin, reaktiivkütus, diislikütus ja raske kütteõli. Kuna ettevõtte vedelkütusevarude realiseerimine toimub vaid seaduses loetletud juhtudel, eelkõige tarneraskuste korral, ja võttes arvesse OSPA-le kehtestatud müügihinna piiranguid, lähtume eeldusest, et OSPA varude madalaimaks neto realiseerimisväärtuseks ei ole vedelkütuste bilansipäeva turuhind. Vastavalt ettevõtte sisekorrale võetakse varud arvele soetusmaksumuses, mille kindlaksmääramiseks kasutatakse vastava kütuseliigi kaalutud keskmise meetodit. Ettevõtte vedelkütusevarude bilansilise väärtuse ja hüpoteetilise turuhinna võrdlemiseks on Lisa 17 koosseisus esitatud vastav arvutuskäik.

Vedelkütusevaru soetusmaksumus koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist tuleneva erinõudena kajastatakse varude soetamisega kaasnev mittetagastatav käibemaks ja lõiv kuludes ning varude soetamisega kaasnev kütuseaktsiis kapitaliseeritakse varude maksumusse. Raamatupidamise Toimkonna juhendis RTJ 4 «Varud» toodud varude definitsiooni järgi on varud sellised varad, mida hoitakse või toodetakse müügiks tavapärase äritegevuse käigus või tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel.

VKVS § 1 lõike 2 kohaselt on vedelkütusevaru riigi käsutuses või kontrolli all olev kindlaksmääratud energiatoodete kogus, mis moodustatakse riigi varustuskindluse kõrge taseme, riigi julgeoleku ning rahvusvaheliste lepingute alusel võetud kohustuste täitmise ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks, kasutades rahvusvaheliste organisatsioonide ja Euroopa Liidu liikmesriikide solidaarsusel põhinevaid usaldusväärseid ja läbipaistvaid mehhanisme.

Toodud definitsioonist tulenevalt ei hoita vedelkütusevarusid tavapärase äritegevuse eesmärgil.

Vastavalt VKVS-ile saab varude kasutusele võtmine toimuda vaid Vabariigi Valitsuse korraldusel kütuste varustusraskuste ilmnemise korral. Varustamisraskus on Euroopa Liidu või Rahvusvahelise Energiaagentuuri liikmesriikidesse tehtavate energiatoodete tarnete märkimisväärne ja järsk vähenemine.

Varu roteerimisel võib varu müüa turuhinnaga ning tingimusel, et varu müügil ja taassoetamisel on energiatoote hinnarisk maandatud.

OSPA võib varusid müüa varude vähendamise eesmärgil, kui olemasolev varu kogus ületab kohustuslikku varu kogust rohkem kui viis protsenti. Samas võib VKVS § 17 lõike 2 kohaselt varu müüa ainult turuhinnaga, kuid mitte madalama hinnaga kui vastava kütuseliigi kaalutud keskmine soetushind. Soetushinnast madalama hinnaga müük on lubatud valdkonna eest vastutava ministri loal.

Varu vähendamisel tuleb arvestada, et ka tulevikus oleks varu hoidmise kohustus täidetud 90 päeva keskmise päevase puhasimpordi alusel tingimusel, et riigisiselt toodetud energiatoodete eksport puudub.

Varude soetusemaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetushinna meetodit.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatavalt.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000**Rendid**

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule, vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglase väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustisi ning tuletisinstrumente kajastatakse nende õiglases väärtuses ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "intessikulud". Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui ettevõttel lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustise summat on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Tulud

Ettevõtte tuluks on vedelkütusevarude haldamiskulude katteks tasutavad varumaksed. Varumakse maksjateks on kütuseaktsiisi maksjad, aktsiisimaksja puudumise korral isikud, kes kütuse tarbimisse lubavad või ka isikud, kes varustavad Eestis tangitavat õhusõidukit lennukipetrooli või lennuki- ja reaktiivmootoribensiiniga. Varumakse tasutakse ilma eelneva nõudeta varu haldaja arvelduskontole hiljemalt iga kuu 15. kuupäevaks suuruses, mis vastab importija nimel eelneval kalendrikuul tarbimisse lubatud kütuse kogusele ja kehtivale varumakse määrale.

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised kauba omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale, kui tulu müügitehingust saab usaldusväärselt mõõta, kui tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline ja kui tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulutused, mis tõenäoliselt osalevad majandusliku kasu tekitamisel järgmistel perioodidel, kajastatakse nende tekkimise hetkel varana ning kajastatakse kuluna perioodi(de)l, mil nad loovad majandusliku kasu (näiteks kulutused materiaalsele põhivarale). Kulutused, mis osalevad majandusliku kasu tekitamisel aruande perioodil või ei osale majandusliku kasu tekitamisel, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Kasumiaruande rida „Kaubad, toore, materjal ja teenused“ sisaldab vedelkütusevarude roteerimisel tekkinud kulu varude müügist.

Maksustamine

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Jaotamata kasumist väljamakstavaid dividendide maksustatakse maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Alates 2019. aastast rakendub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% (14/86 netoväljamakselt).

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda dividendide välja maksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Ettevõtte seotud osapoolteks on loetud:

- ettevõtte tegev- ja kõrgem juhtkond ning nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps;
- sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse lähtuvalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist raamatupidamise aastaaruandes informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või ettevõtte sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Tuletisinstrumentid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval. Pärast esmast kajastamist hinnatakse neid igal aruandekuupäeval ümber nende hetke õiglasele väärtusele. Väärtuse muutusest tekkinud kasumite või kahjumite kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina (sh valuuta- ja kütusehinna SWAP tehingud) ja kui on, siis maandatava objekti olemusest.

Kui ettevõtte kasutab riskimaandamis arvestuse erireegleid, dokumenteerib ettevõtte tehingu sõlmimisel riski juhtimise eesmärgi ja strateegia, riskimaandamise suhte liigi, maandatava riski kirjelduse, riskimaandamise objekti ning maandava instrumendi. Samuti dokumenteeritakse riskimaandamise efektiivsuse nõuete täitmine ning võimalikud ebaefektiivsuse allikad.

Riskimaandamisinstrumentide kogu õiglast väärtust liigitatakse kas pikaajalise vara või kohustisena, kui maandatava objekti järelejäänud eluiga on rohkem kui 12 kuud ja lühiajalise vara või kohustisena, kui maandatava objekti järelejäänud eluiga on vähem kui 12 kuud.

Rahavoo riskimaandamine

2012 aastast kasutab ettevõtte rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on fikseerida kütuse hinnad ning maandada kütusehinna muutumise riski.

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivne osa kajastatakse omakapitalis. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse hindamise hetkel kasumiaruandes.

Riskimaandamisinstrumentide lepingud on sõlmitud mahus, mis vastavad roteeritavate vedelkütusevarude kogusele.

Realiseerunud hinna katmisest tekkinud summad loetakse vastavalt ostusumma (varud) või müügisumma (tulud) koosseisu, olenemata, kas need olid hinna kõikumise maandamiseks sõlmitud lepingud või mitu lepingut sealjuures oli.

Kui riskimaandamisinstrument ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumitele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul realiseerumisel. Kui prognoositava tehingu toimumisi enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumenti kasum või kahjum kasumiaruandes finantstulude või -kuludena.

Tuletisinstrumente, mida ei ole määratletud riskimaandamisinstrumentina, kajastatakse õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande. Selliste tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes finantstulude või -kuludena.

Riskimaandamise efektiivsuse hindamine

Juhatus hindab avatud positsiooniga riskimaandamisinstrumenti efektiivsust võrreldes omavahel maandava instrumendi ja alusvara õiglase väärtuse muutusi.

Kui riskimaandamisinstrument on sõlmitud mahus, mis vastab müüdava või soetatava objekti kogusele ning kui hinnastamisperiood kui ka hinnastamisel kasutatav alusvara on vastavuses, on prognoositav riskimaandamine efektiivne.

Riskimaandamise efektiivsust hinnatakse järgmistel hetkedel:

- riskimaandamistehingu tegemise hetkel
- aruandekuupäeval
- riskimaandamistehingu realiseerumise päeval

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Arvelduskontod	7 543 105	4 729 066
Kokku raha	7 543 105	4 729 066

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2020	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	437 393	437 393
Ostjatelt laekumata arved	437 393	437 393
Muud nõuded	500	500
Intressinõuded	498	498
Viitlaekumised	2	2
Ettemaksed	13 957	13 957
Tulevaste perioodide kulud	13 955	13 955
Muud makstud ettemaksed	2	2
Kokku nõuded ja ettemaksed	451 850	451 850
	31.12.2019	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	4 285 866	4 285 866
Ostjatelt laekumata arved	4 285 866	4 285 866
Ettemaksed	16 794	16 794
Tulevaste perioodide kulud	16 792	16 792
Muud makstud ettemaksed	2	2
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 302 660	4 302 660

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Vedelkütusevarud	147 996 376	149 120 235
Kokku varud	147 996 376	149 120 235

Täiendav ülevaade hoiustatud varudest on lisas 18.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	30 138	355 520
Üksikisiku tulumaks	3 051	2 426
Erisoodustuse tulumaks	140	8
Sotsiaalmaks	5 220	4 163
Kohustuslik kogumispension	308	236
Töötuskindlustusmaksed	139	65
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	38 996	362 418

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2020	2019	Lisa nr
Kasutusrendikulu	14 029	16 289	12

31.12.2020 seisuga on ettevõttel üks ruumide üürileping. 2019. aastal pikendati Üürilepingut 5 aastaks tähtajaga 28.02.2024, misjärel muutub leping tähtajatuks kui ettevõtte ei avalda soovi lepingut lõpetada. Tähtajalise lepingu kehtivuse perioodil on nii üürileandjal kui üürnikul lepingu ennetähtaegseks lõpetamiseks piiratud õigused. Lepingu ennetähtaegsel lõpetamisel on kahjustatud osapoolel õigus nõuda tekitatud kahju hüvitamist.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	529 391	529 391	
Võlad töövõtjatele	37 664	37 664	
Maksuvõlad	38 996	38 996	5
Muud võlad	1 955	1 955	
Kokku võlad ja ettemaksud	608 006	608 006	
	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	855 230	855 230	
Võlad töövõtjatele	29 695	29 695	
Maksuvõlad	362 418	362 418	5
Muud võlad	1 200	1 200	
Kokku võlad ja ettemaksud	1 248 543	1 248 543	

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	2 249 310	3 720 290
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	550 700	930 072
Delegeeritud varude maksumus	282 301	407 727
Kokku tingimuslikud kohustised	3 082 311	5 058 089

2020. aastal maksti dividende 400 000 eurot, seega saab võimalikke dividendide 133 333 euro ulatuses maksustada tulumaksumääraga 14/86. Ülejäänud võimalikud dividendid 2 115 977 eurot maksustatakse maksumääraga 20/80. Täiendav info lisas nr. 15

Delegeeritud varuna on kajastatud lepingute alusel hoiustatud vedelkütusevarud. Sõlmitud lepingute järgi on OSPA-I õigus vedelkütuste varustamisraskuse korral need varud välja osta. Delegeeritud varu lepingute alusel hoitud varudest annab ülevaate lisa 18.

Lisa 9 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019
Aktsiakapital	132 851 000	132 851 000
Aktsiate arv (tk)	1 328 510	1 328 510
Aktsiate nimiväärtus	100	100

Seisuga 31.12.2020. a. on ettevõtte aktsiakapital 132 851 000 eurot, sealjuures ettevõtte minimaalne aktsiakapital on 50 000 000 (viiskümmend miljonit) eurot ja põhikirjajärgselt maksimaalne aktsiakapital ilma põhikirja muutmata saab olla 200 000 000 (kakssada miljonit) eurot.

AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur omanik on Eesti Vabariik ja aktsiate valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Lisa 10 Müügitulu

(eurodes)

	2020	2019
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	15 812 255	9 049 303
Rootsi	107 641	0
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	15 919 896	9 049 303
Kokku müügitulu	15 919 896	9 049 303
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Vedelkütuse varumaksud	3 779 458	4 967 907
Kütuse müük	12 140 438	4 081 396
Kokku müügitulu	15 919 896	9 049 303

Lisa 11 Muud äritulud

(eurodes)

	2020	2019
Kasum valuutakursi muutustest	1 175	20 543
Kokku muud äritulud	1 175	20 543

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Üür ja rent	14 029	16 289	6
Energia	1 034	1 277	
Elektrienergia	765	974	
Soojusenergia	269	303	
Mitmesugused bürookulud	11 375	5 875	
Lähetuskulud	2 682	15 824	
Koolituskulud	397	1 297	
Riiklikud ja kohalikud maksud	2 259	2 216	
Kütuse ladustamise, analüüsi, kontrolli ja pumpamise kulud	4 492 103	4 376 537	
Kütuse kindlustuskulud	39 822	38 007	
Muud	48 959	47 060	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	4 612 660	4 504 382	

Lisa 13 Tööjõukulud

(eurodes)

	2020	2019
Palgakulu	172 359	163 370
Sotsiaalmaksud	57 059	54 068
Kokku tööjõukulud	229 418	217 438
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	3	3
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	1	1
Juridilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 14 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2020	2019
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-12 758	10 190
Kasum tuletisinstrumentidelt	0	1 314
Muud finantskulud	-64	-86
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-12 822	11 418

Lisa 15 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2020		2019	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	400 000	100 000	0	0
Eesti	400 000	100 000	0	0
Kokku	400 000	100 000	0	0

Ettevõtte potentsiaalne tulumaksukohustus.

2020. aastal maksti dividende 400 000 eurot, seega saab võimalikke dividendide 133 333 euro ulatuses maksustada tulumaksumääraga 14/86. Ülejäänud võimalikud dividendid 2 115 977 eurot maksustatakse maksumääraga 20/80 (lisa nr.8).

Jaotamata kasum seisuga 31.12.2020. a. moodustab 2 800 010 (2019: 4 650 362) eurot. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasnedada kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 550 700 (2019: 930 072) eurot. Seega saab dividendidena välja maksta 2 249 310 (2019: 3 720 290) eurot.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise välja arutamisel on lähtutud eeldusest, et jaotamata netodividendid ja nende maksmisega kaasnev tulumaks kokku ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2020. a.

Lisa 16 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2020	2019
Arvestatud tasu	144 144	140 765

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi muudatuse kohaselt tuleb raamatupidamise aastaaruannetes avalikustada lisaks tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasudele ja olulistele soodustustele muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või ettevõtte sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele, tulenevalt 24.11.2014 jõustunud riigi raamatupidamise üldeeskirja muutustest (§491). Selliseid avalikustamisele kuuluvaid tehinguid 2020. ja 2019. aastal ei olnud.

2020. aasta juhatuse liikmete ja nõukogu liikmete tasud moodustasid kokku vastavalt 129 225 (2019: 124 918) eurot ja 14 919 (2019: 15 847) eurot.

Juhatuse liikmete ametilepingutes on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses juhatuse liikme ennetähtaegsel tagasikutsumisel nõukogu algatusel.

OSPA on täielikult riigile kuuluv äriühing, mida üldkoosolekul esindab majandus- ja taristuminister. Nõukogu moodustamise põhimõtted on reguleeritud vedelkütusevaru seaduse §-s 14, mille kohaselt on ettevõtte nõukogus esindatud nii riigi kui kütuse müüjaid ühendava organisatsiooni esindajad. Kütuseettevõtjate nõukogu töösse kaasamist tuleb lugeda OSPA juhtimise erisuseks. Kütuseettevõtjatest nõukogu liikmete puhul võib tekkida olukord, kus temaga seotud kütuseettevõtte osutub ka OSPA-ga sõlmitud kütuste ostu-, müügi- või hoiustamise lepingu partneriks. Lisaks peab arvestama, et vedelkütuste varustamisraskuste korral on OSPA-l kohustus teha varud kütusemüügi ettevõtetele, s.h. ka sellistele ettevõtetele, kelle esindajad võivad olla OSPA nõukogu liikmed, kättesaadavaks.

Seotud osapooli käsitlev asjaajamise korraldus on täpsemalt kirjeldatud tegevusaruande peatükis "Hea ühingujuhtimise tava aruanne".

Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2021. a. naftaturu arengud

Aasta algas rahutult, tuues kaasa uued naftat tootvate OPEC+ riikide vahelised pinged, veebruarikuisse Texase tootmiskatkestuse ja märtsis Saudi Araabia naftataristu vastu suunatud raketirünnaku.

Rahvusvahelise Energiaagentuuri IEA aruannete põhjal näitas jaanuarikuine globaalne nafta pakkumine tänu riikide suurenenud tootmismahutudele mõningast kasvu. Globaalsed nafta ja kütuste varud olid küll poole aasta jooksul languses, kuid jäid siiski suhteliselt suureks püsides viie aasta keskmisel tasemel. Kuna selline areng ei vastanud Saudi Araabiale eesmärkidele, rakendati veebruaris ja märtsis taas märkimisväärset survet tootmise kärpimiseks. Paiksetest kriisidest suuremat hinnamõju avaldas OPEC-i 4. märtsi otsus, mis jättis oodatud tootmisleevendused tegemata ning viis toornafta hinnad kasvule. IEA eeldab, et I kvartali kokkuvõttes näeme aastases võrdluses kuni 2% pakkumise vähenemist. II kvartalis võiks olukord stabiliseeruda. Need arengud on tõstnud toornafta hinnad mitme aasta kõrgeimale tasemele. Tuleviku hinnad töötavad püsida kõrged, peegeldades teise poolaasta soodsaid majandusväljavaateid ja eeldatavat OPEC+ riikide kärpepoliitika jätkumist. Kuigi arengud on naftatootjatele soodsad, ollakse riskide võtmisel hapra turutasakaalu tõttu ettevaatlikud. Märtsi esimeste nädalate hinnatõus on tõstnud Brenti noteeringu tasemele 70 dollarit barreli eest.

Hinnatõus on OSPA varude väärtusele positiivselt mõjunud. Kui aastalõpu seisuga oli OSPA bilansis oleva vedelkütusevaru teoreetiline turuväärtus 87,3 miljonit eurot, siis võttes aluseks 2021. aasta märtsikuu Platts'i hinnanoteeringud, näitab sama arvestus kasvu 120 miljoni euro tasemele. Kahe kuuga on varude väärtus tõusnud 28%.

Kütuste siseriiklik tarbimine

Aktsiisiga maksustatud kütuste tarbimise lubamise näitajad vastavad prognoosile. Jaanuari ja veebruari varumaksetulu ületab OSPA eelarvet 1,4%. Vabasse ringlusesse lubatud diislikütuse mahud ületavad prognoosi 8% ja mootoribensiini, lennukikütuse ning raske kütteõli kogused jäävad eeldatud mahutude alla. Maksu- ja Tolliameti kütuse käitlemise andmekogu põhjal on jaanuari ja veebruari müügi mahud nii mootoribensiini kui diislikütuse osas 2020. a. keskmistest näitajatest väiksemaks jäänud. Mõlema tarbimist peegeldava andmebaasi puhul edestasid 2021. a. veebruari näitajad jaanuarikuseid.

Kuna varumaksetulu on laekunud plaanipäraselt, ei ole siseriikliku tarbimise näitajad OSPA tegevust oluliselt mõjutanud.

Ettevalmistused Eesti Varude Keskuse loomiseks

11. märtsil 2021 otsustas valitsus kinnitada hädaolukorra seaduse muudatused, millega luuakse alus Eesti Varude Keskuse loomiseks. Eelnõu kohaselt moodustatakse AS Eesti Varude Keskus OSPA ülesannete laiendamise kaudu. Seaduse muutmise eelnõu saadeti arutamiseks riigikogule. EVK plaanitakse moodustada alates 2021. aasta juulist ja see hakkab tegelema lisaks kütuse valdkonna varuga ka riigile vajaliku muu tegevusvaru, näiteks toidu, ravimite ja isikukaitsevahendite varu moodustamise, hoiustamise, kvaliteedikontrolli, uuendamise ja logistikaga. EVK tegevuskulud ja uute varuliikide moodustamise, haldamise ja kasutusele võtmise kulud kaetakse riigieelarvest. Vedelkütusevarude haldamise ja uuendamise kulud kaetakse ka edaspidi vastavalt vedelkütusevaru seadusele vedelkütuseettevõtjate poolt.

Oma eesootavate ülesannete täitmiseks valmistab OSPA 2021. a. esimesel poolaastal ette muudatused ettevõtte põhikirjas, esitab nõukogule ettevõtte uuendatud strateegia, alustab valdkondlike ekspertide töörühmade moodustamisega ja ettevõtte meeskonna laiendamisega.

Lisa 18 „Lisa 4 Varud“ täiendav lisa

OSPA bilansis olevad vedelkütusevarud seisuga 31.12.2020.a.

Kütus	Kogus, tonn	Asukoht
Bensiin	45 541,445	Eesti
Bensiin	10 027,190	Rootsi
Bensiin	7 120,153	Soome
Diiislikütus	78 096,520	Eesti
Diiislikütus	71 280,620	Rootsi
Diiislikütus	31 922,598	Soome
Lennukipetroot	9 946,517	Rootsi

Kütus	Kogus tonn	Keskmine soetushind EUR/t	Soetusmaksumus EUR
Bensiin	62 688,788	566,75	35 528 821,09
Diiislikütus	181 299,738	581,72	105 465 937,97
Lennukipetroot	9 946,517	703,93	7 001 616,93
KOKKU:	253 935,043		147 996 376,00

31.12.2020 oli OSPA bilansis vedelkütusevarusid kokku 253 935 tonni summaarse soetusmaksumusega 147 996 376 eurot.

Varude teoreetiline turuväärtus, võttes arvesse 2020. aasta detsembri keskmiisi Platts'i noteeringuid, oli bilansipäeva seisuga 87 337 886 eurot.

OSPA delegeeritud vedelkütusevarud seisuga 31.12.2020.a.

Kütus	Kogus tonn	Turuhind USD/t	Ostu- preemia USD/t	Maksumus EUR
Raske kütteõli	960	328,85	32	282 300,90

Delegeeritud varusid oli bilansipäeval kokku 960 tonni turuväärtusega 282 300,90 eurot, mis on aastaaruandes (Lisa 8) kajastatud tingimuslike kohustistena. Turuväärtuse arvutamisel on kasutatud Platts'i 2020. a. detsembrikuu keskmist raske kütteõli hinda. Valuutakursina on kasutatud Euroopa Keskpanka 31.12.2020 EUR/USD kurssi.